

Травми м'яких тканин. Кровотеча, гемостаз, перев'язки ран

КВАЛІФІКОВАНИЙ КУРС ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ

Мета:

- розпізнавати різні типи ушкоджень м'яких тканин
- описати принципи лікування ушкоджень м'яких тканин
- надати першу допомогу в разі травми м'яких тканин
- визначити ознаки та симптоми кровотечі
- забезпечити правильний гемостаз
- зробити перев'язку

Травми м'яких тканин

Залежно від стану пошкодження шкіри поділяються на

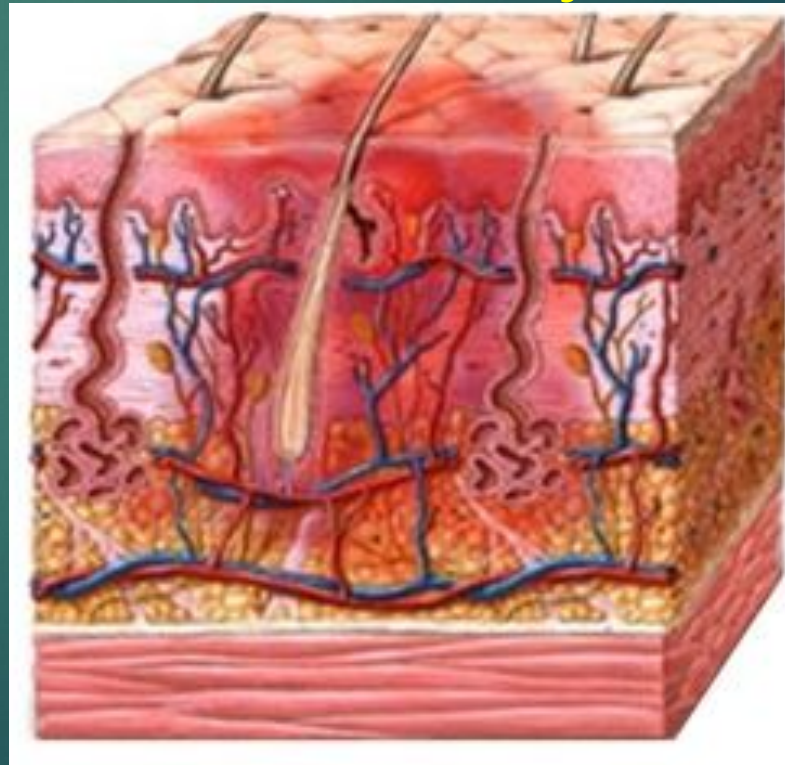
□ закриті – забої:

- гематоми та синці шкіра залишається неушкодженою.

□ відкриті – рани:

- коли порушена цілісність шкіри.

- Контузія(забій)-Травми в результаті механічної дії (удару) травмівного фактора (агента), який пошкоджує тканин при збереженні цілісності шкіри
- Залежно від сили дії та контузія може бути:
 - поверхнева
 - глибока

Синці

Поверхнева контузія:

- Синці це сама проста контузія, яка відбувається через розрив кровоносних судин в підшкірній клітковині

(виглядає як червона область, яка змінює колір протягом декількох днів, ставши кольору баклажана а потім жовто-зеленою).

Гематома

Глибока контузія (гематома)

- Гематома- це набрякання різного розміру, яке відбувається через накопичення в тканинах або органах, різної кількості крові в результаті пошкодження великих кровоносних судин.

Принципи лікування забитих місць:

- Незначні синці зазвичай не потребують лікування
- При гематомах застосовується лід та перев'язування пошкодженої ділянки з незначним стисненням.

Гематома може маскувати більш серйозні ушкодження (переломи, вивихи тощо), в цьому випадку ушкоджену кінцівку

Рани

- клінічні ознаки
- біль різної інтенсивності
- кровотеча

Рани (порушення цілісності шкіри)

Причини :

- механічні, фізичні, хімічні
- В разі отримання ран, велике значення має інтервал між травмуванням та часом першої обробки

Рана вважається не інфікованою,
якщо обробка рани виконується в
інтервалі

6-8 годин після травмування, вище
цього діапазону більшість ран
інфіковані.

Допомога при отриманні ран спрямована на запобігання ускладнень і швидке їх загоєння, та включає в себе:

- контроль кровотеч

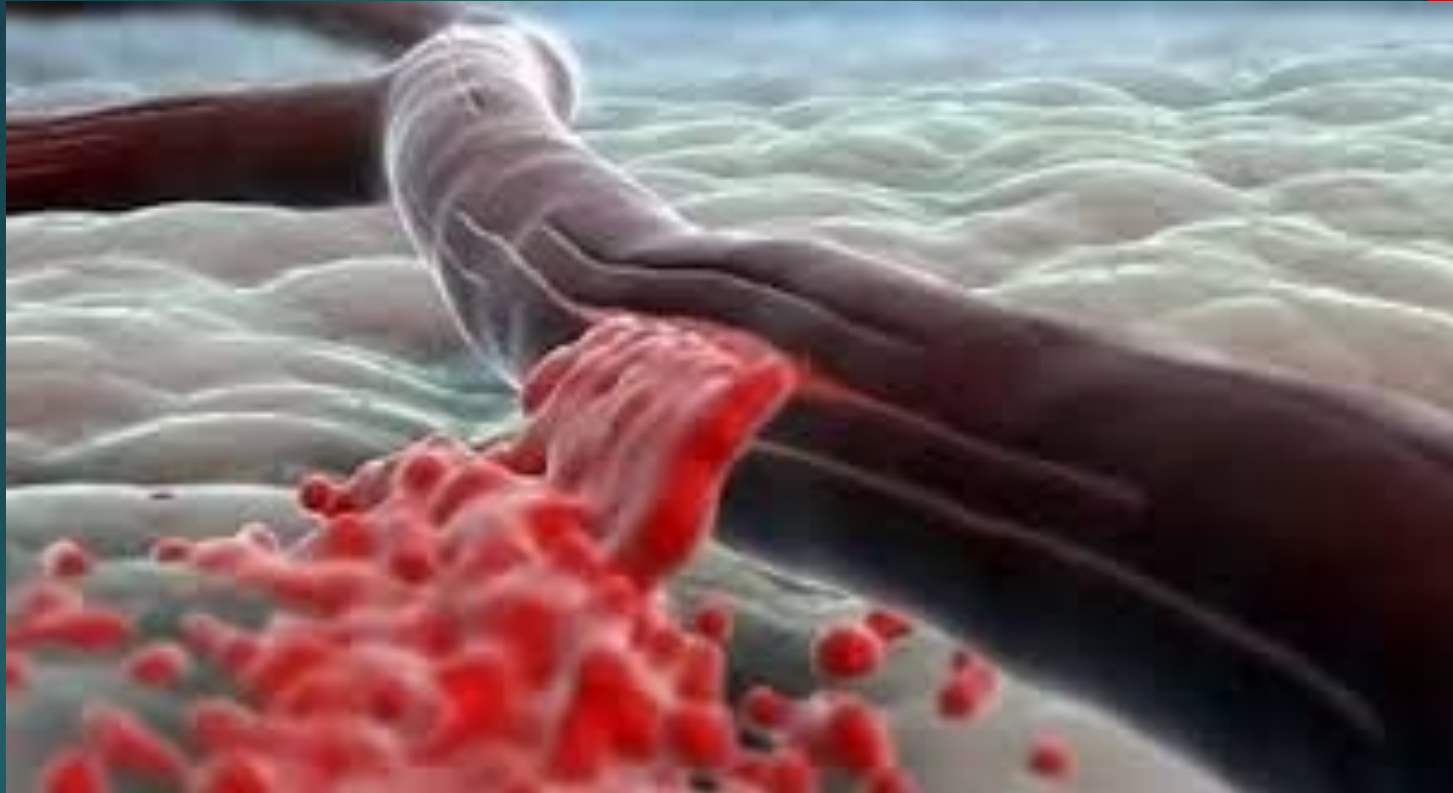
- перев'язка

(запобігання вторинного інфікування рани)

- іммобілізація потерпілого або частин тіла

- іммобілізація стороннього тіла (проникаючого предмета)

Кровотеча

Витікання крові із кровоносних судин при порушенні їхньої цілісності

В залежності від виду пошкодженої судини,

артеріальна може бути червоного кольору (добре насичена киснем) інтенсивно витікає пульсуючим струменем

венозна – кров темно-червоного кольору, (менше кисню, більше CO₂) не пульсуючий постійний тиск

(менш інтенсивний витік)

капілярна – пошкодження невеликих

судин, з не інтенсивним витіканням

Стосовно зовнішнього середовища, кровотеча може бути:

- *зовнішня* – безперервний потік крові через шкіру (відкрита рана)
- *внутрішня* – кров скупчується в одній з порожнин тіла або тканинах
- *кровотечі з порожнин* – характеризується внутрішньою кровотечею, з подальшим витіканням із природніх порожнини (ніс, анус, вухо та ін.)

За об'ємом втрати крові, кровотеча може бути:

- *мала* – обсяг крововтрати до 500 мл
(зазвичай нормально переноситься здоровою людиною);
- *середня* – обсяг крововтрати 500-1000 мл.
(збудження, запаморочення в положенні стоячи)
- *велика* – обсяг крововтрати 1000-1500 мл.
(блідість, тахікардія, тахіпноє, пітливість, холод, низький артеріальний тиск.)
- *критична* – обсяг крововтрати більше 1500-2000 мл.
(артеріальний тиск не вимірюється, непритомність постраждалого, геморагічний шок)

Кровотечі з природніх порожнин

- *Носова* – кровотеча з носової слизової оболонки
- *З порожнини рота* – блювання, згустки крові, можливо вперемішку з харчовими відходами. Сильна кровотеча червоною кров'ю, може бути свіжою, найчистіше кровотеча або блювота може бути схожа на кавову гущу (походження крові зі шлунку)

Кровотечі з природніх порожнин

- ▣ *Мелена* – зовнішній прояв внутрішньої кровотечі в травному тракті через дефекацію. Стул дьогтьоподібний чорний, зовнішній вигляд м'який консенстенції масла.
- ▣ *Ректальна* – екстерналізація (зовнішній прояв) свіжої крові, червоний ректальний отвір.
- ▣ *Кровохаркання* - виділення червоної крові з кашлем (як правило з дихальних шляхів).
- ▣ *Гематурія* – екстерналізована кровотеча з сечового каналу, через сечовипускання.

Гемостаз:

Процес припинення кровотечі та відновлення нормального кровообігу.

Цей процес може бути самостійним в разі невеликої кровотечі через втручання власних ресурсів організму, але часто для досягнення гемостазу потрібне зовнішнє втручання.

Гемостаз буває тимчасовий і остаточний.

Тимчасовий гемостаз може бути досягнутий:

- прямим тисненням на рану
- точковим натисканням на артерію
- підніманням пошкодженої кінцівки
- повним кільцевим стисненням кінцівки за допомогою джгутів (турнікетів)

Пряме тиснення на рану:

- виконується тисненням на рану за допомогою стерильної пов'язки, або без неї;
- за відсутності стерильної пов'язки можна використовувати серветку, бинт або чисту носову хустинку;
- при зупинці кровотечі шляхом прямого тиснення на рану, використовуйте елемент що тисне (наприклад пульт дистанційного керування та ін...).

Точкове натискання

Виконується шляхом притискання магістральної артерії до кістки вище місця пошкодження, поруч з якою проходить ця судина.

Точки тиску на

артерії

Випадки коли

застосовується джгут

(турнікет):

- джгути використовуються тільки при зупинці критичних кровотеч кінцівок в крайніх випадках якщо кровотечу не можливо контролювати за допомогою інших методів
- при ампутації кінцівки
- при позиційному стисканні м'яких тканин «краш-синдром» (якщо з моменту стискання пройшло більше ніж 10 хвилин)

Повне стиснення за допомогою джгутів

- Завжди до джгута прикріплюють записку, що супроводжує постраждалого, в якій зазначається точний час накладання джгута.
- Кожні 30 хвилин, послаблювати джгут, щоб відновити кровопостачання до кінцівки.
- Не накривайте джгут пов'язками.
- Повне зняття джгута виконується тільки в лікарні.
- Стиснення більше ніж на 2 год. може призвести до серйозних ускладнень

Застосування гумового джгута типу Есмарха:

1. Розтягніть джгут під кінцівкою

2. Виконайте дуже тугий перехресний перший тур навколо кінцівки

(цей тур повинен зупинити кровотечу)

3. Виконайте ще три чотири тура

(не защемляйте складки шкіри між турами щоб уникнути некрозу)

4. Зафіксуйте джгут запишіть час його накладання

Застосування гумового джгута типу Есмарха:

Гумовий джгут неможна накладати на відкриту

Зупинка кровотечі за допомогою турнікету CAT

Цей турнікет було розроблено для надання допомоги військовим в бойових умовах, однак, враховуючи ефективність турнікету, його використовують і в цивільних умовах

Застосування турнікету:

- розташуйте турнікет на місце стиснення
- затягніть стрічку і закріпіть її за допомогою липучки

Застосування турнікету:

- повертайте важіль поки кровотеча не припиниться
- (2-4 півоберти)
- вставте важіль в фіксатор
- зафіксуйте стрічкою
- запишіть час накладання

Турнікет можна застосовувати на відкриту шкіру

Поранення грудної клітки

Травми грудної клітки можуть бути *закриті і проникаючі.*

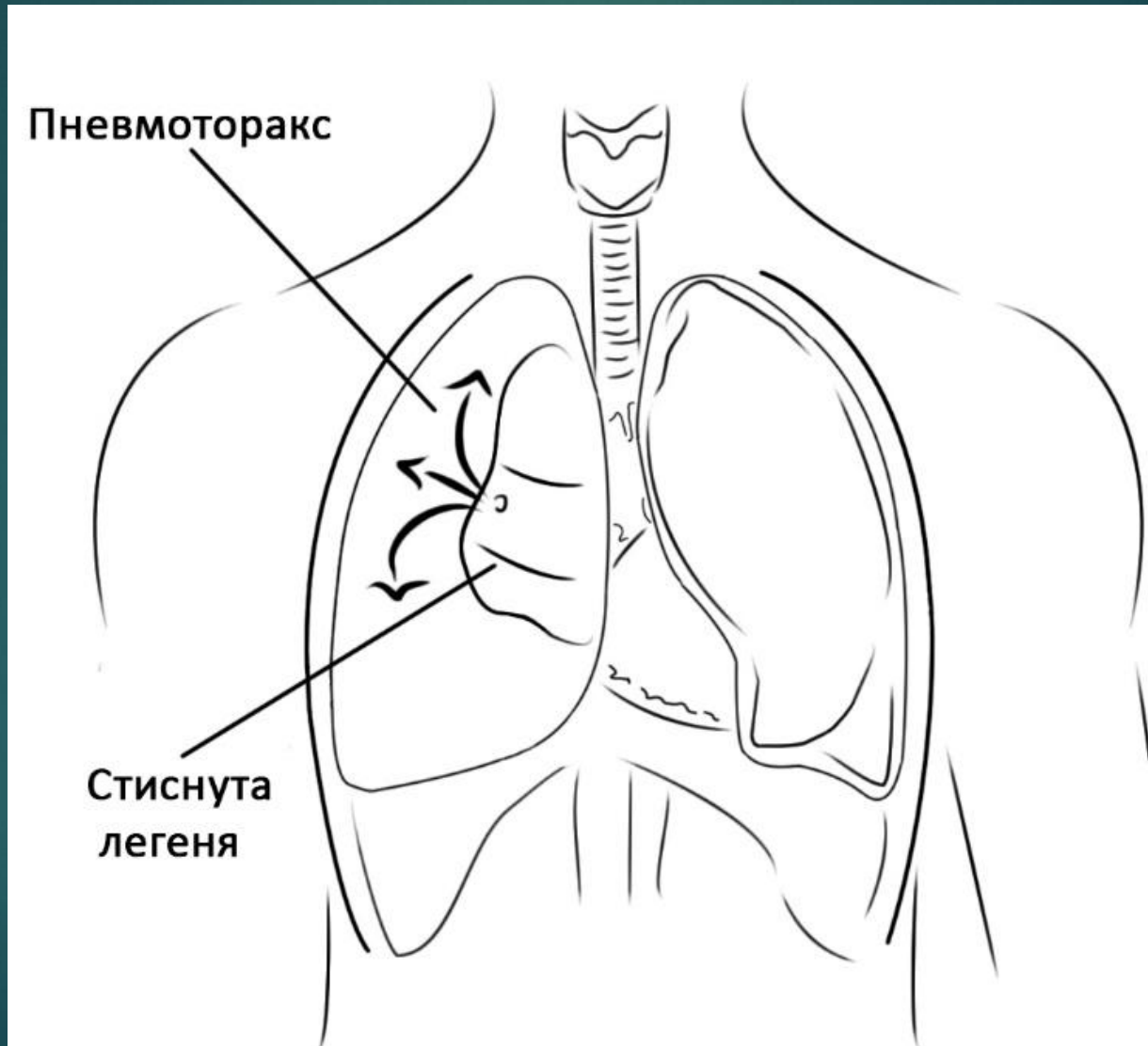
Обидва типи поранень можуть призвести до скупчення повітря в плевральній порожнині - ***пневмотораксу***

Основні види

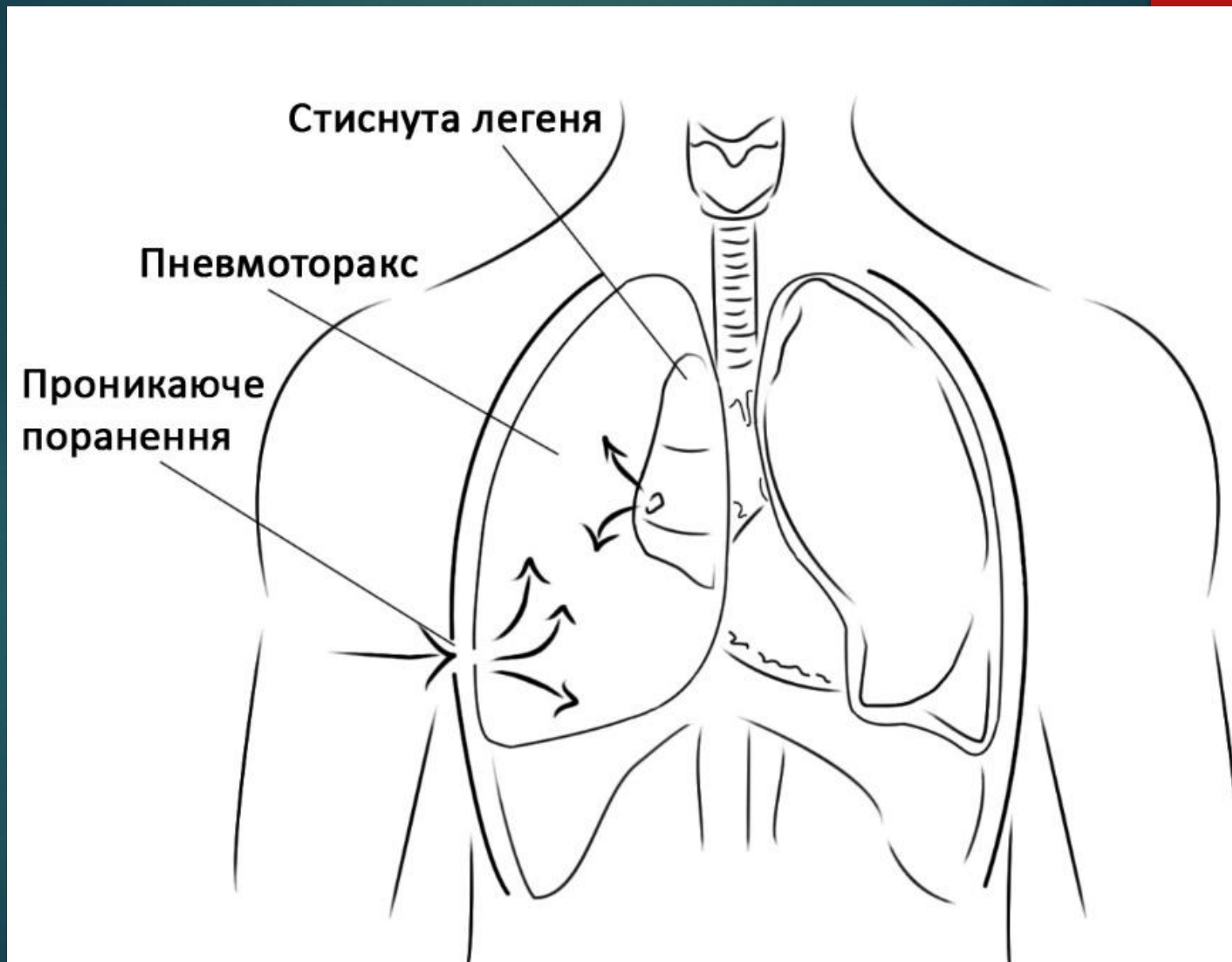
пневмотораксу:

- *закритий* - атмосферне повітря не потрапляє в плевральну порожнину (спонтанний пневмоторакс)
- *відкритий* - атмосферне повітря потрапляє в плевральну порожнину і створює тиск рівний атмосферному, легеня не бере участь в газообміні
- *клапанний* - атмосферне повітря потрапляє в плевральну порожнину і не виходить на зовні завдяки цьому створюється тиск, легеня скорочується і тисне на серце та судини, відбувається ефект напруженого пневмотораксу (може призвести до обструктивного шоку)

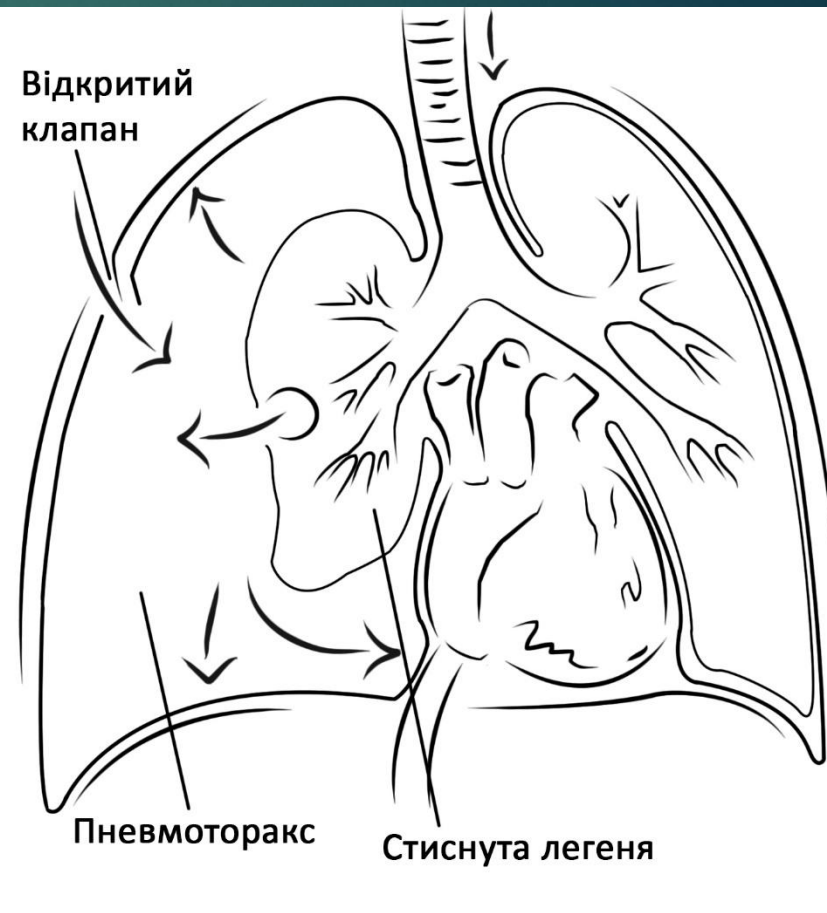
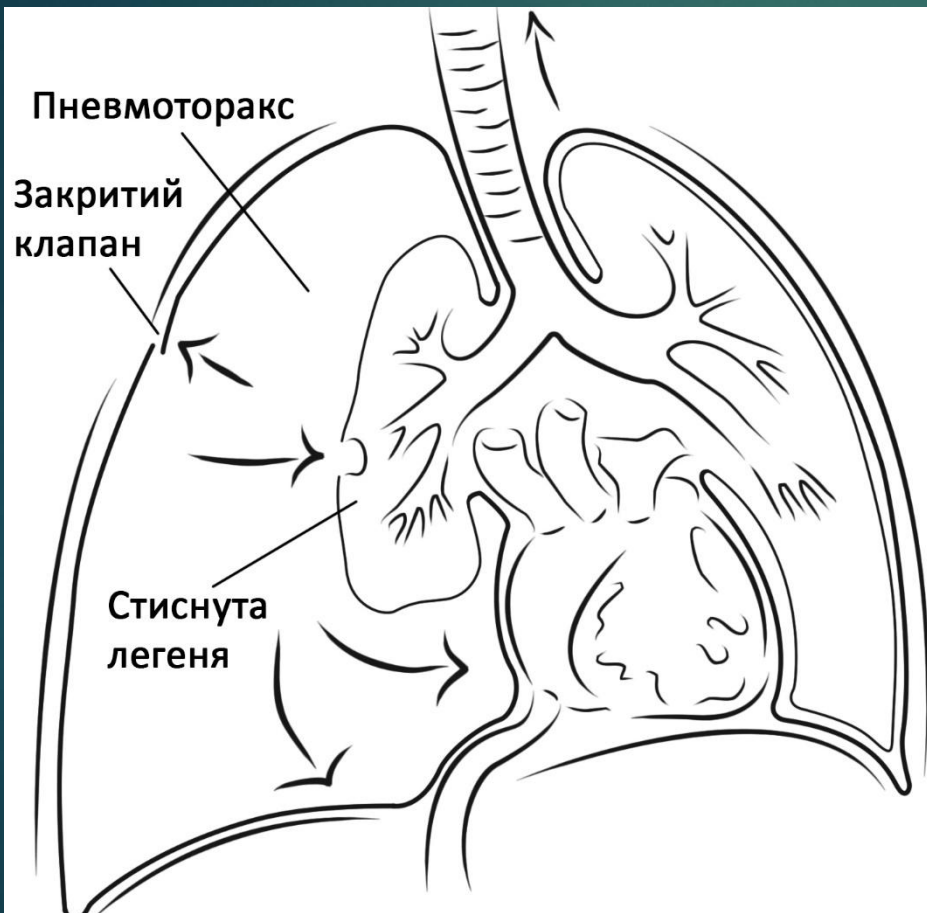
Закритий (спонтанний пневмоторакс)

Відкритий пневмоторакс:

Клапанний пневмоторакс

Основні симптоми

пневмотораксу:

- гострий біль в грудній клітці, що підсилюється при вдиху
- задишка
- прискорене дихання
- прискорене серцебиття
- блідість шкіри
- почуття страху

Допомога при

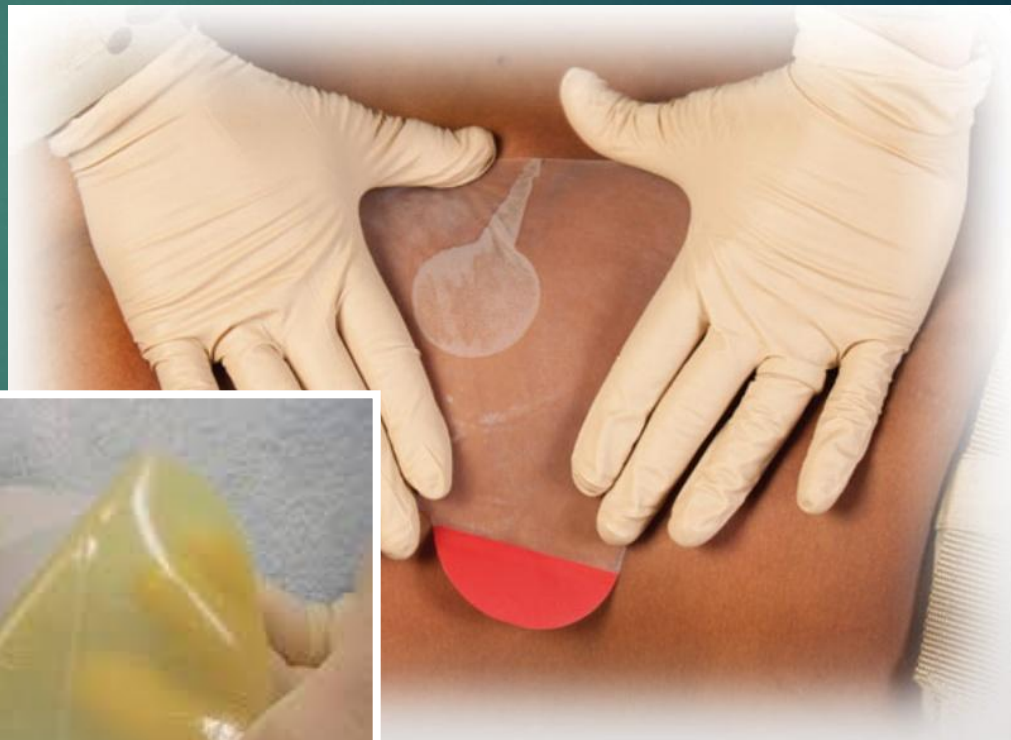
пневмотораксі

- При закритому пневмотораксі, повітря з плевральної порожнини, може розсмоктатися самотійно тому цей вид пневмотораксу вважають найлегшим.
- Якщо є проникаюча рана грудей (відкритий або клапанний пневмоторакс), використовується повітря-непроникний матеріал (поліетиленовий пакет, канцелярський файл і т.п.).
- Закриваючи щільно місце поранення зафіксуйте клейкими смужками з трьох сторін, четверта сторона залишається вільно-відкритою і функціонує в якості клапана під час вдиху.

***Постраждалий потребує
ТЕРМІНОВОЇ ГОСПІТАЛІЗАЦІЇ!!!***

Оклюзійна пов'язка, призначена для лікування проникаючих ран на грудній клітині. Гідрогель забезпечує найкращу адгезію до ділянки рани навіть при наявності вологи, плевральної рідини або крові.

Допомога при пораненні черевної порожнини

Якщо рана ускладнена випадінням органів черевної порожнини, іммобілізуйте за допомогою чистої пов'язки. Накладається пов'язка яка фіксується з усіх чотирьох сторін.

Проникаючі сторонні тіла видаляються
тільки в операційній!

Передчасне видалення може
викликати знекровлення, якщо
пошкоджені великі кровоносні судини.

Стороннє тіло фіксується за допомогою бинтів та
пластиру і в такому положенні постраждалого
доставляють до лікарні

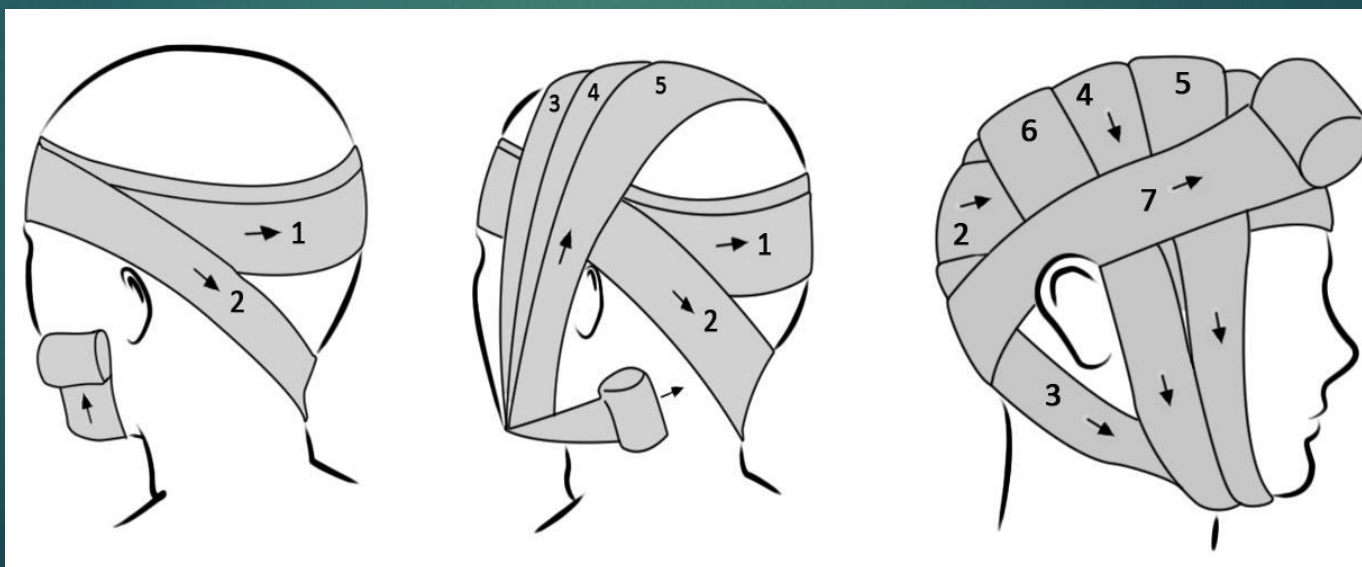
Перев'язування ран

- Рани обличчя і шкіри голови
- Обличчя і волосиста частина голови добре васкуляризована (забезпечена судинами) Завдяки цьому, відносно невелика рана може супроводжуватися сильною кровотечею.

Перев'язка голови:

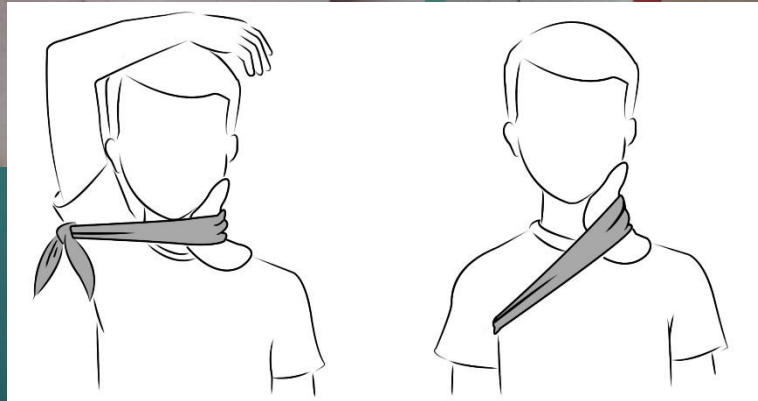
- контролюйте кровотечу шляхом прямого тиску на рану;
- якщо кровотеча продовжується, спробуйте другий компрес, але не прибираючи першого;
- після зупинки кровотечі, застосуйте пов'язку навколо голови;
- почніть перев'язку з 2-х фіксуєчих витків повз лоб над вухами і бровами, після чого послідовно кілька разів через підборіддя;
- кінці бинтів зафіксуйте;
- якщо є фіксуєча сітка для утримання пов'язок, тури під підборіддям можна не робити;
- Елемент що тисне при перев'язуванні голови не використовується.

Перев'язка голови:

Перев'язка шиї

- виконайте прямий тиск на рану для контролю кровотечі;
- після того, як кровотеча була зупинена, перев'язати шию;

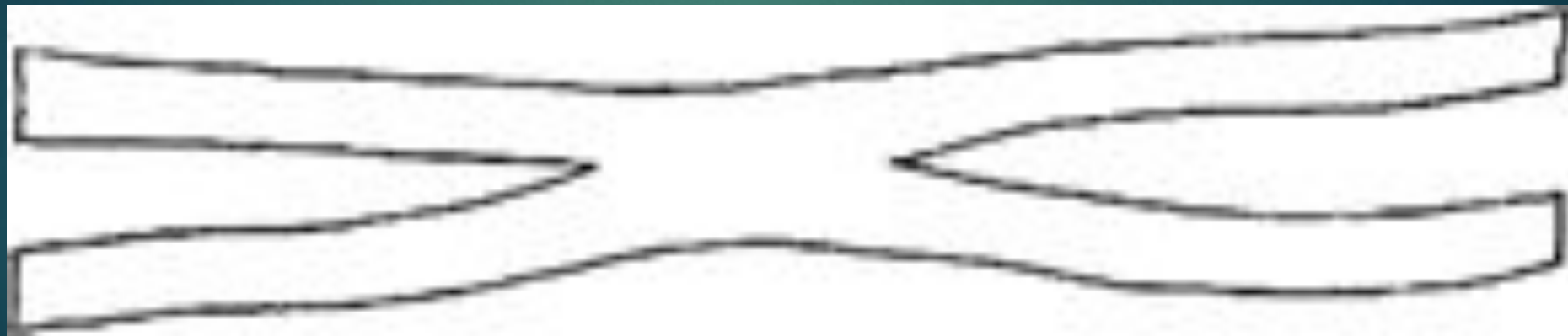
Перев'язка виконується через пахвову зону щоб уникнути повного стискання судин що живлять мозок

Перев'язка носа, підборіддя, вуха:

застосуйте так звану «працевидну» пов'язку, використовуючи марлю або широкий бинт (можна використовувати будь-яку м'яку

тканину);
□ відріжте 30-50 см. матеріалу;

□ розріжте на кінцях, розщепіть до центральної частини;

прикладіть стерильну серветку до рани і притисніть її не розрізаною частиною пов'язки;

перохрестіть і зафіксуйте кінці пов'язки

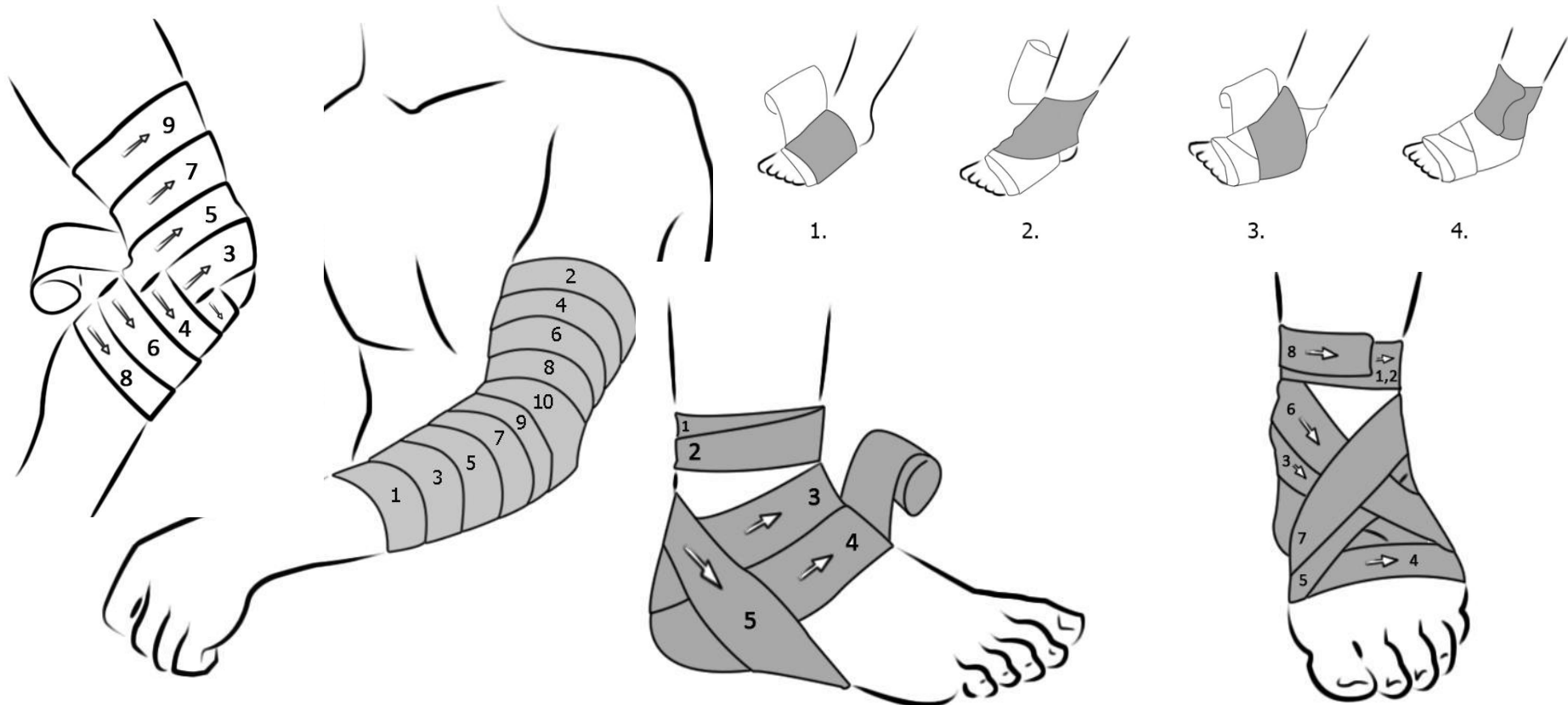

Перев'язка очей

Перев'язка кінцівок

Перев'язувальні рухи виконуються з використанням кругової спіралі починаючи з двох закріплюючих турів, починаючи з дистальної частини кінцівки.

Бандаж

(індивідуальний перев'язувальний паке

Дозволяє накладати пов'язку однією рукою і не вимагає додатково ні компресійних елементів, ні еластичного бинта, ні фіксатора, ні шпильок для фіксації кінця бинта. Компактність, легка вага, стерильність і вакуумна упаковка

Бандаж (індивідуальний перев'язувальний пакет)

Рани статевих органів:

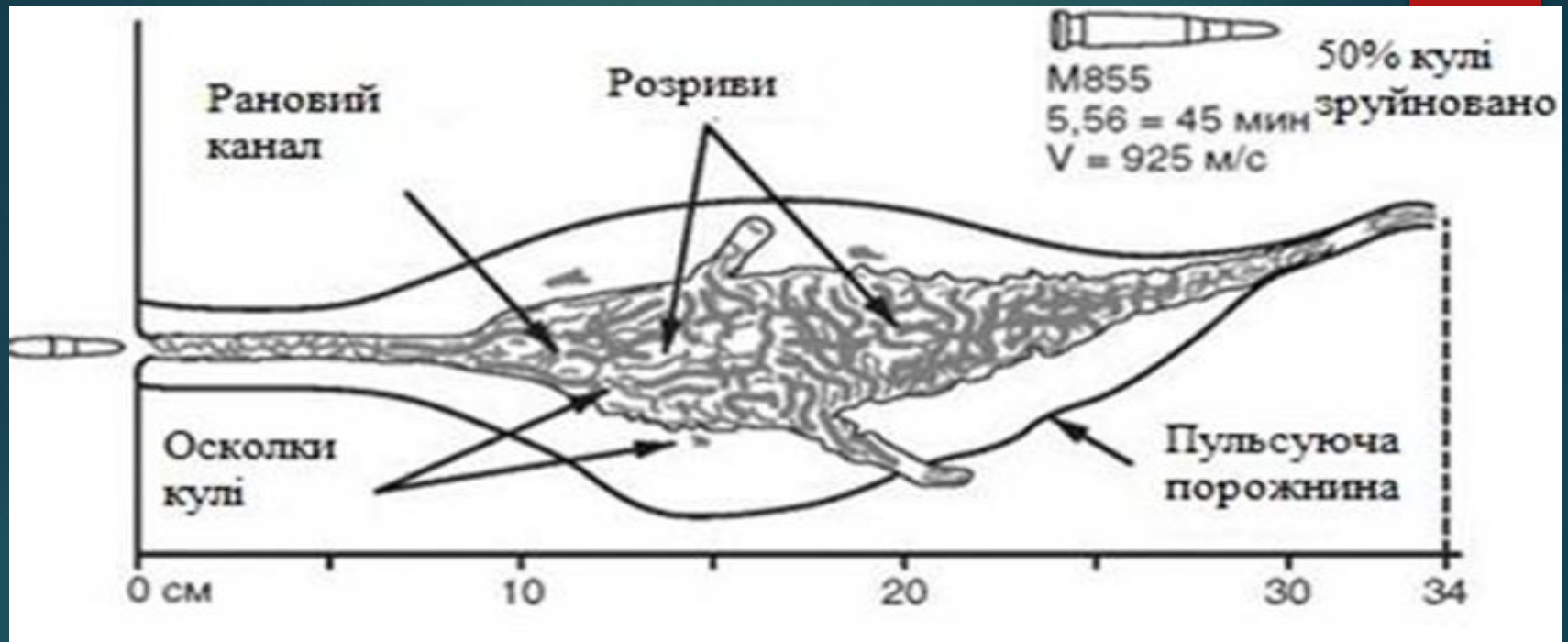
- статеві органи мають високу васкуляризацію, в чоловічої і жіночої статі;
- генітальні травми часто пов'язані з сильною кровотечею;
- застосувати прямий тиск на рану з сухим стерильним компресом. Прямий тиск зазвичай зупиняє кровотечу.

Вогнепальна рана

- Деякі вогнепальні рани можна легко випустити з уваги, якщо не виконати ретельне і повне обстеження постраждалого.
- Більшість смертельних випадків через вогнепальні поранення внутрішніх органів або пошкодження великих кровоносних судин.
- вогнепальні рани це зазвичай важкі поранення з контузією м'яких тканин ранового каналу.

Вогнепальна рана

Допомога при вогнепальному пораненні:

- гемостаз;
- перев'язка;
- завжди шукай вихідний отвір;
- іммобілізація;
- госпіталізація

Укуси

- Тварини або людини:
- укуси можуть варіюватися від незначного до важкого;
- всі укуси, дуже ймовірно, викликають інфекцію;
- невеликі рани промивають водою і обробляють бетадином , якщо це можливо.
 - дії:
 - ABC;
 - гемостаз;
 - іммобілізація;
 - транспорт в лікарню

ПИТАННЯ ???

